

Klimczyk Agata. Wybrane nadużycia w sporcie w świetle prawa karnego = Main sports malpractices in the view of criminal law. Journal of Education, Health and Sport. 2015;5(8):295-301. ISSN 2391-8306. DOI [10.5281/zenodo.28774](https://doi.org/10.5281/zenodo.28774)
<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.28774>
<http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/2015%3B5%28%29%3A295-301>
<https://pbn.nauka.gov.pl/works/611153>
POL-index <https://pbn.nauka.gov.pl/polindex/browse/article/article-278a75e8-caa1-4539-95bc-23ce54e2a1bd>
Formerly Journal of Health Sciences. ISSN 1429-9623 / 2300-665X. Archives 2011–2014
<http://journal.rsw.edu.pl/index.php/JHS/issue/archive>

Deklaracja.

Specyfika i zawartość merytoryczna czasopisma nie ulega zmianie.
Zgodnie z informacją MNIŚW z dnia 2 czerwca 2014 r., że w roku 2014 nie będzie przeprowadzana ocena czasopism naukowych; czasopismo o zmienionym tytule otrzymuje tyle samo punktów co na wykazie czasopism naukowych z dnia 31 grudnia 2014 r.

The journal has had 5 points in Ministry of Science and Higher Education of Poland parametric evaluation. Part B item 1089. (31.12.2014).

© The Author (s) 2015;

This article is published with open access at License Open Journal Systems of Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz, Poland and Radom University in Radom, Poland Open Access. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Noncommercial License which permits any noncommercial use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author(s) and source are credited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

The authors declare that there is no conflict of interests regarding the publication of this paper.

Received: 15.07.2015. Revised 21.08.2015. Accepted: 21.08.2015.

Wybrane nadużycia w sporcie w świetle prawa karnego

Main sports malpractices in the view of criminal law

Agata Klimczyk

Nicolaus Copernicus University in Toruń

Streszczenie

Celem publikacji jest przedstawienie problemu korupcji w sporcie, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności karnej. W pracy dokonano analizy raportów Centrum Badania Opinii Społecznej, a także posiłkowano się przeglądem specjalistycznej literatury. Wykazano jak dużym problemem jest korupcja w sporcie, a także w jaki sposób należy jej przeciwdziałać. Stwierdzono, że bez odniesienia się do zasad *fair play* sport w pełnym tego słowa znaczeniu, nie ma racji bytu.

Słowa kluczowe: sport, nadużycia, prawo karne.

Abstract

The main aim of this work is to show sports corruption with special regard to criminal responsibility. In this work was used following methods: analysing reports of polish Centre for Public Opinion Research and it was made review of special literature. The author shows,

how great problem is sports corruption and how to deal with it. It was alleged that sport is completely at odds without fair play rules.

Key words: sport, malpractices, criminal law.

Ustawa o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym z czerwca 2006 roku definiuje korupcję jako „obiecywanie, proponowanie, wręczanie, żądanie, przyjmowanie przez jakąkolwiek osobę, bezpośrednio lub pośrednio, jakiegokolwiek nienależnej korzyści majątkowej, osobistej lub innej, dla niej samej lub jakiegokolwiek innej osoby, lub przyjmowanie propozycji lub obietnicy takich korzyści w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu funkcji publicznej lub w toku działalności gospodarczej”.¹ Pojęcie korupcji można rozróżnić w znaczeniu *sensu largo* oraz *sensu stricte*. Przez węższe znaczenie rozumiemy interpretację na użytek prawa karnego materialnego, oraz w znaczeniu społeczno- gospodarczym.² Sens społeczno-ekonomiczny określany jako zachowanie polityków, władz publicznych, urzędników służby cywilnej, skutkujące wzbogaceniem w sposób bezprawny, nieuzasadniający przyczynienia się do wzbogacenia osób sobie bliskich, poprzez nienależyte wykorzystanie powierzonej im władzy.³

Występującym na szeroką skalę w sporcie zjawiskiem jest przekupstwo, które w świetle Kodeksu karnego definiowane jest jako udzielanie albo obietnica majątkowa złożona osobie pełniącej funkcję publiczną w związku z pełnieniem tej funkcji.⁴ Obecnie najpopularniejszym środkiem korumpowania jest pieniądz, korupcja czy też łapownictwo jest czymś stale obecnym w polityce, biznesie, szkolnictwie, a także w wielu innych dziedzinach życia, a także w sporcie.⁵

---

¹ Ustawa o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym z dnia 9.06.2006 r., art.1.

² <http://www.infor.pl/prawo/prawo-karne/przestepstwa-gospodarcze/305793,Pojecie-korupcji-w-ujeci-ogolnym-i-prawnym.html>

³ <http://www.infor.pl/prawo/prawo-karne/przestepstwa-gospodarcze/305793,Pojecie-korupcji-w-ujeci-ogolnym-i-prawnym.html>

⁴ Kodeks karny z dnia 6.0.6.1997, art.229.

⁵ Sport Wypoczynkowy, 2007 r., nr 10-12/514-516, s.4.

Na podstawie raportu Centrum Badania Opinii Społecznej przedstawiono jak wygląda zdaniem Polaków statystyka korupcji w Polsce.⁶

Badania przeprowadzono na grupie 990 osób, wybranych losowo z pośród dorosłych mieszkańców Polski⁷.

Aż 87 % respondentów uważa, że korupcja jest dużym problemem, z czego 3% odnosi wrażenie, że korupcja jest bardzo dużym problemem, pozostałe 8% przypisuje korupcji niewielkie znaczenie⁸.

Za najbardziej liberyńskie i naganne zachowania czynione przez osoby piastujące stanowiska państwowe, aż 85% respondentów oceniło, że osadzanie na stanowiskach w urzędach krewnych i kolegów jest najbardziej rozpowszechnione, natomiast 77% uznaje, iż „załatwianie” kontraktów i zamówień rządowych dla członków rodziny oraz znajomych⁹.

Zdaniem 83 % Polaków, prawie wszyscy politycy podejmują i prowadzą działalność publiczną ze względu na korzyści majątkowe, natomiast tylko 10% sądzi, że są to sytuacje odosobnione (ryc. 1) ¹⁰.

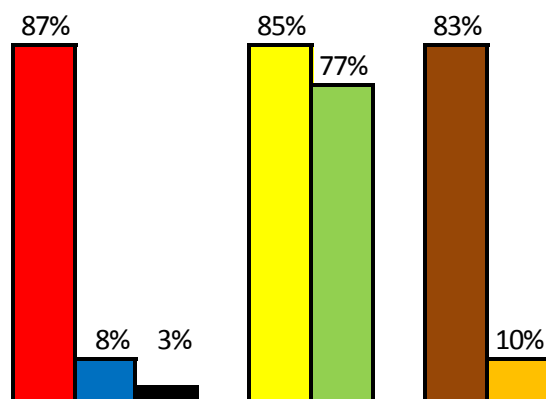
⁶ Centrum Badania Opinii Społecznej, Opinie o korupcji oraz standardach życia publicznego w Polsce, nr 14/2014, Warszawa, 2014 r.

⁷ Centrum Badania Opinii Społecznej, Opinie o korupcji oraz standardach życia publicznego w Polsce, nr 14/2014, Warszawa, 2014 r.

⁸ Centrum Badania Opinii Społecznej, Opinie o korupcji oraz standardach życia publicznego w Polsce, nr 14/2014, Warszawa, 2014 r.

⁹ Centrum Badania Opinii Społecznej, Opinie o korupcji oraz standardach życia publicznego w Polsce, nr 14/2014, Warszawa, 2014 r.

¹⁰ Centrum Badania Opinii Społecznej, Opinie o korupcji oraz standardach życia publicznego w Polsce, nr 14/2014, Warszawa, 2014 r.

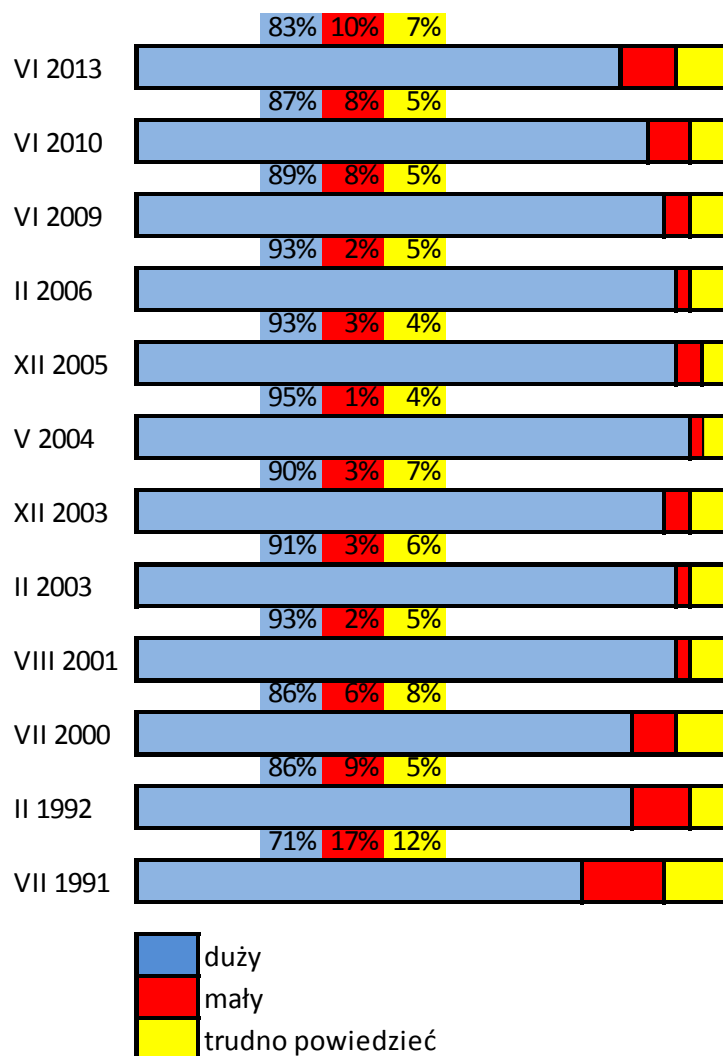
Korupcja jest dużym problemem
Korupcja ma niewielkie znaczenie
Korupcja jest bardzo dużym problemem
Osadzanie na stanowiskach w urzędach krewnych i kolegów jest najbardziej rozpowszechnione
„załatwianie” kontraktów i zamówień rządowych dla członków rodziny oraz znajomych
Prawie wszyscy politycy podejmują i prowadzą działalność publiczną ze względu na korzyści majątkowe
Są to sytuacje odosobnione

Rycina 1. Raport Centrum Badania Opinii Społecznej - jak wygląda zdaniem Polaków statystyka korupcji w Polsce

Opinię o korupcji w Polsce na przestrzeni od 2001 do 2013 roku w zależności od tego, czy korupcja występuje wśród polityków, w służbie zdrowia, w sądach i prokuraturze, urzędach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, policji, czy w urzędach centralnych i ministerstwach przedstawia rycina 2.¹¹

¹¹<http://www.antykorupcja.gov.pl/ak/analizy-i-raporty/badania-opinii/10183,CBOS-Opinie-o-korupcji-w-Polsce.html>, BOS, badanie przeprowadzone w dniach 6–12 czerwca 2013.

Rycina 2. Opinie o korupcji w Polsce na przestrzeni od 2001 do 2013 roku w zależności od tego, czy korupcja występuje wśród polityków, w służbie zdrowia, w sądach i prokuraturze, urzędach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, policji, czy w urzędach centralnych i ministerstwach.

Badania te pokazują, że korupcja w opinii respondentów jest bardzo rozpowszechniona. Wszystko to ma wpływ na sport. Wiadomo, że sport funkcjonuje w oparciu o współdziałanie ludzi, tolerancję, respekt, umiejętność działania w zespole¹². Korupcja niszczy te wartości.

Kodeks karny wskazuje uzależnienie kary od wagi czynu. W przypadku mniejszej wagi sprawca może mieć wymierzoną karę ograniczenia wolności, bądź jej pozbawienia do

¹² W. Schäuble- wstęp w książce pod redakcją Holger- Michael A., Dieter M. *Sport bez korupcji, Podręcznik dobrych praktyk*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, 2008, s.11.

lat 2. Inna jest odpowiedzialność w razie skłonienia do naruszenia przepisów prawa lub udzielenia albo obiecania korzyści majątkowej osobie pełniącej funkcję publiczną. Osoba taka podlega karze od roku do 10 lat. Najwyższa kara może być poniesiona za udzielenie albo obiecanie korzyści majątkowej znacznej wartości osobie pełniącej funkcję publiczną w związku z pełnieniem tej funkcji¹³. Karze podlega się niezależnie od tego czy dane osoby pełniące funkcję publiczną, piastują ją w państwie obcym, organizacji międzynarodowej.¹⁴ Nie podlega karze sprawca przestępstw wskazanych powyżej, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica, zostały przyjęte przez osobę pełniącą funkcję publiczną, a sprawca zawiadomił o tym organ, który jest powołany do ścigania przestępstw. Powiadomienie musi nastąpić przed odkryciem tego przestępstwa przez wskazany do tego organ.¹⁵

Pierwszy przypadek korupcji w piłce nożnej miał miejsce 2 kwietnia 1915 roku, podczas rozegranego meczu Manchesteru z Liverpooliem. Manchester potrzebował wygranej by zachować szanse na utrzymanie się w lidze, natomiast jego przeciwnik miał do zwycięstwa ambiwalentny stosunek, gdyż nie wpłynęłoby to na jego sytuację w „tabeli”.¹⁶ Klub osiągnął swój cel. Ukarano winnych, jednak wynik pozostał w mocy.¹⁷

Według Schäube (2008) sport podporządkowany jest zasadom konkurencji oraz rynku, gdyż stanowi źródło ogromnego dochodu¹⁸.

Podsumowanie

Najważniejsze dla sportu, powinno być uszanowanie zasady *fair play*. Pozwoli to na wymierną ocenę zawodników zgodnie z ich aktualnymi możliwościami, co umożliwi obiektywną ich ocenę. Ingerencja osób trzecich przyczyniająca się do narzucenia wyników sportowych, uniemożliwia sprawiedliwą ocenę, dotyczącą umiejętności, współzawodnictwa sportowców i przyczynia się do wykluczenia zasad, które przedstawił Baron Pierre de

---

¹³ Kodek karny z dnia 6.0.6.1997, art.229.

¹⁴ Kodek karny z dnia 6.0.6.1997, art.229.

¹⁵ Kodek karny z dnia 6.0.6.1997, art.229.

¹⁶ Korupcja na przestrzeni wieków, 1915 r. Pierwszy udokumentowany przypadek korupcji w piłce nożnej, Wydawnictwo CBA, Warszawa, 2012 rok, s. 74.

¹⁷ Korupcja na przestrzeni wieków, 1915 r. Pierwszy udokumentowany przypadek korupcji w piłce nożnej, Wydawnictwo CBA, Warszawa, 2012 rok, s. 74.

¹⁸ W. Schäuble- wstęp w książce pod redakcją Holger- Michael A., Dieter M. *Sport bez korupcji, Podręcznik dobrych praktyk*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, 2008, s.11.

Coubertin – twórca nowożytnych Igrzysk Olimpijskich. Korupcja w sporcie stanowi ogromne zagrożenie nie tylko dla zawodników, ale i dla całego społeczeństwa. Trzeba przedsięwziąć środki aby ograniczyć tego typu praktyki. Należy je egzekwować poprzez cywilną odpowiedzialność odszkodowawczą, zawodową. Nieliczne próby wyciągnięcia konsekwencji karnych, kończyły się w większości przypadków umorzeniem postępowania¹⁹. W 2000 roku powołano Program Przeciw Korupcji, który swoją działalność opierał na kampanii informacyjnej, miał na celu także edukację młodzieży poprzez wydawanie broszur, ulotek oraz poradników poruszających ten temat.²⁰ Ważna też jest działalność trenera rzutująca na postawę zawodników, ich postrzeganie etyki sportowej, ale także wewnętrzne uregulowania organizacji sportowych, dotyczące odpowiednich procedur wyłaniających skład sędziowski, organizujących kontrolę przebiegu rywalizacji sportowej- wprowadzając regulacje powodujące nieuchronność kary²¹.

Literatura

1. Ustawa o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym z dnia 9.06.2006 r., art.1.
2. <http://www.infor.pl/prawo/prawo-karne/przestepstwa-gospodarcze/305793,Pojecie-korupcji-w-ujeciu-ogolnym-i-prawnym.html>
3. Kodeks karny z dnia 6.0.6.1997, art.229.
4. Sport Wypoczynkowy, 2007 r., nr 10-12/514-516, s.4.
5. Centrum Badania Opinii Społecznej, Opinie o korupcji oraz standardach życia publicznego w Polsce, nr 14/2014, Warszawa, 2014 r.
6. <http://www.antykorupcja.gov.pl/ak/analizy-i-raporty/badania-opinii/10183,CBOS-Opinie-o-korupcji-w-Polsce.html>, BOS, badanie przeprowadzone w dniach 6–12 czerwca 2013.
7. Schäuble W.,- wstęp w książce pod redakcją Holger- Michael A., Dieter M. *Sport bez korupcji, Podręcznik dobrych praktyk*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, 2008, s.11.
8. Korupcja na przestrzeni wieków, 1915 r. Pierwszy udokumentowany przypadek korupcji w piłce nożnej, Wydawnictwo CBA, Warszawa, 2012 rok, s. 74.

---

¹⁹ K. Wochna, Korupcja w sporcie w świetle polskiej prasy, Poznań, 2009r., s.33.

²⁰ K. Wochna, Korupcja w sporcie w świetle polskiej prasy, Poznań, 2009r., s.35.

²¹ K. Wochna, Korupcja w sporcie w świetle polskiej prasy, Poznań, 2009r., s.37.